

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ЦІЛЬОВОГО ФІНАНСУВАННЯ НЕБЮДЖЕТНИХ ПРИБУТКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Протягом останніх років в Україні спостерігається зростання кількості небюджетних неприбуткових організацій (ННО) у кожній сфері життя країни: економічній, культурній, спортивній, соціальній тощо. Небюджетні неприбуткові організації стали невід'ємною частиною сучасного суспільства. До останнього часу вважалося, що для таких організацій немає потреби застосовувати особливі методики чи виділяти специфічні об'єкти обліку. Проте практика ведення господарської діяльності небюджетних неприбуткових організацій демонструє необхідність розробки нових рішень і підходів, як до функціонування організацій в цілому, так і до ведення бухгалтерського обліку господарських процесів зокрема.

Правильність побудови обліку цільового фінансування забезпечує отримання своєчасної та достовірної інформації про надходження, використання отриманих коштів та прийнятність здійснених витрат в розрізі напрямів діяльності небюджетної неприбуткової організації.

Для потреб облікового відображення отримане фінансування умовно поділяються на цільове та нецільове. Від цього залежатиме насамперед порядок їх подальшого використання на потреби організації загалом чи на конкретний проект (програму, напрям діяльності) зокрема. Так як зазвичай грошові кошти та інші активи небюджетної неприбуткової організації, що отримані на забезпечення їх основної діяльності, відображаються на одному рахунку бухгалтерського обліку в розрізі субрахунків та аналітичних рахунків. Облік цільового фінансування небюджетних неприбуткових організацій здійснюється на рахунку 48 «Цільове фінансування і цільові надходження». Аналітичний облік, в свою чергу, побудований за джерелами надходження фінансування та напрямками використання.

Загалом, цільове фінансування та цільові надходження – це кошти або майно, які надходять на фінансування та проведення конкретно обумовлених програм та заходів, для їх використання та забезпечення статутної діяльності. Порядок отримання та використання такого фінансування обумовлений окремими законодавчими, нормативними актами та статутними документами.

Конкретні цілі на які повинні використовуватись кошти небюджетної неприбуткової організації вказані в статутних документах та кошторисі організації. Джерелами фінансування діяльності небюджетних неприбуткових організацій можуть бути: членські внески; кошти, державного та місцевих бюджетів (асигнування, субвенції, субсидії); кошти, отримані як благодійна допомога; кошти, отримані як доходи від використання власності неприбуткової організації; пасивні доходи (дивіденди, страхові виплати, проценти, відшкодування); надходження від проведення основної або іншої діяльності, визначеної статутом організації (благодійної, гуманітарної та міжнародної технічної допомоги, просвітницьких, культурних, наукових, освітніх).

Небюджетні неприбуткові організації зазвичай застосовують такі субрахунки до рахунку 48 як: 482 «Кошти з бюджету та державних цільових фондів», 483 «Благодійна допомога», 484 «Інші кошти цільового фінансування і цільових надходжень».

Неприбуткові організації можуть отримувати цільове фінансування на реалізацію конкретних програм або забезпечення статутної діяльності, тому важливою при побудові системи обліку є деталізація як джерел отриманого фінансування та інших надходжень, так і напрямів їх використання. Коли небюджетні неприбуткові організації здійснюють різні види діяльності, реалізують велику кількість цільових програм і проектів, рахунок 48 «Цільове фінансування» перетворюється в складну систему з великою кількістю субрахунків. Для чіткого відображення надходження коштів доцільно побудувати тривірневу систему аналітичного обліку: перший рівень – за джерелами фінансування; другий – за цільовими проектами або програмами; третій – за статтями проектних кошторисів або бюджетів [1].

Важливим також є те, що цільове фінансування та цільові надходження визнаються доходом протягом тих періодів, в яких було зазнано витрат, пов'язаних з виконанням умов такого фінансування, тобто лише за умови використання та у сумі використаного цільового фінансування. Таким чином, спочатку визнаються витрати на реалізацію проектів, програм, напрямів діяльності чи для забезпечення іншої статутної діяльності неприбуткової організації, а лише потім визнається дохід від отриманого фінансування.

Отже, ведення обліку цільового фінансування в ННО є складним та трудомістким процесом через необхідність деталізації джерел надходження та витрачання за кожним напрямом діяльності.

Список використаних джерел:

1. Височан О. О. Особливості бухгалтерського обліку цільового фінансування у небюджетних неприбуткових організаціях / О. С. Височан, О. О. Височан., А. І. Ясінська // Облік і фінанси. - 2017. - № 1. - С. 17-24.